

De grafmonumentenfolder uit 2016 is in maart 2017 ver overtroffen door de vondst een voorreformatorische grafsteen met de tekst: 'hier leit begrauen nanne dirck soon bit voor die sijle' [= ziel].

We weten wie dat is en dat de steen van 1563 is. Prof.mr. M. Bos publiceerde in 1968 in de Zuidhollandse Studiën XIV een heel artikel over 'Lenaert Nannesz., schout van de ambachtsheerlijkheid Nieuwerkerk aan den IJssel (1575-1586)'.

Ook diens vader Nanne Dirczoon (omstreeks 1495-1563) komt daarin aan bod. Uit de historische literatuur was die Nanne dus al een bekend persoon.

De gemeente Zuidplas telt in Nieuwerkerk aan den IJssel vier begraafplaatsen. Zij zijn gelegen op het Oude Dorp, aan de Prinses Beatrixstraat, aan de 's-Gravenweg en aan de Kerkhoflaan.

1. KERKHOF OUDE KERK

Op het voormalig kerkhof resteren twee grafstenen van 1865 van de steenbakkersfamilie Mijnlief. Eén daarvan dekt een grafkelder, waarin in 1905 nog is bijgezet.

In 1936 verbond de kerkvoogdij zich tegen vergoeding voor het altijddurend onderhoud en de eventuele vernieuwing van grafkelder en -steen.

(Onzeker is of er meer stenen in de kerk en op het kerkhof zijn geweest. In de torenhal is bij de restauratie van 1928 wel een steen herplaatst die onderdeel van een grafmonument kan zijn geweest, maar deze mist een persoonsnaam.)

2. OUDE BEGRAAFPLAATS

Deze begraafplaats dateert van 1874, nadat de gemeente eerder in de 19de eeuw het kerkhof gehuurd had van de kerk als algemene begraafplaats.

Ook hier bevinden zich 'eeuwigdurende graven' en oude grafstenen van de steenbakkersfamilie Mijnlief. Die van A.M. Mijnlief uit 1915 en zijn nicht en echtgenote M.J.A. Mijnlief, bijgezet in 1960, is de meest historische. Hij was naast eerste steenlegger van de Batavier (1881) en eigenaar van de steenplaats Klein Hitland ook raadslid en hoogheemraad van Schieland.

Een tweede steenbakkers-familiegraf is van de familie Van Lange, die er de naam Hoogendijk in smokkelde.

Bij de in 1904 overleden Eeuwoudt Hoogendijk van Lange was de naam Hoogendijk zijn tweede voornaam. Zijn vrouw heette Neeltje

van Cappellen en bij haar is de dubbele achternaam 'Hoogendijk van Lange' afwijkend van die in de burgerlijke stand. Ook haar man heet bijvoorbeeld op de gedenksteen van de Openbare Lagere School 2 bij de Oudheidkamer als raadslid E. Hoogendijk van Lange.... Uit WOII dateren twee contrasterende historische graven. Rokus Fonkert (31) werd op 25 februari 1945 als gewaarschuwd marechaussee bij de vervulling van zijn plicht neergeschoten door een omstreden roofoverval van het Rotterdamse verzet. (Dit was op de boerderij van de fam. Van der Sar aan de Hoofdweg-zuid.) Op de steen wordt niet verwezen naar de doods-oorzaak. Op 4 mei werd aansluitend aan de herdenking bij de Naald zijn graf jarenlang bezocht.

Het andere graf is van een met militaire BS-eer herbe-graven Rotterdamse verzetsman, gefusilleerd aan de Oostzeedijk. Deze Arie den Toom van Rotterdam-Heijplaat was geboren in Nieuwerkerk aan den IJssel. Hij wordt ook herdacht in monumenten aan de Oost-zeedijk en op Heijplaat. Bovendien is er daar een Arie den Toomweg.

Waren grafstenen lang een voorrecht van rijken: Johannes Tom kreeg er een mét palmtak van zijn 'kameraden'.

Deze linkse vriendennaam was voor het in 1948 overleden SDAP/PvdA-raadslid annex bestuurder van de woningbouwvereniging Ons Huis. Naar hem werd ook de eerste 'uitbreidingsstraat' na WOII ver-noomd.

Verder prijkt hier ook de grafsteen uit 1971 van Arie van Gelderen 'voor 38 jaren gem. werkmán en dood-graver alhier'. Ook deze steen heeft een palmtak! De palmtak herinnert aan de intocht van Jezus in Jeruzalem. Op grafstenen duidt het op de lange, gevaarlijke be-
 devaart die men als pelgrim maakt. Op deze begraafplaats is in 2013 nog bijgezet.

De (vernieuwde) grafsteen, met kruis, van de familie De Groot herinnert aan het misplaatste RAF-bombardement van 19 maart 1945 op de 's-Gravenweg. Moeder en dochtertje kwamen daarbij om. (Er waren tien slachtoffers, maar dit is daarvan de enige resterende grafsteen.)

4. BEGRAAFPLAATS ESSEHOF

Deze is als 'Algemene Begraafplaats II' aangelegd in 1966 onder burgemeester Jaap Vogelaar. Hij zou hier ook zelf worden begraven in 1969. Onbekend was nog de eindigheid van de gemeente Nieuwerkerk aan den IJssel. Zowel de naam Essehof als de straatnaam Kerkhoflaan zijn van later datum.

Voor meer zerken op de algemene begraafplaatsen: www.online-begraafplaatsen.nl
 Voor documentatie en literatuur: www.samh.nl

Elf Nieuwerkerkse grafmonumenten

Gevleugelde zandloper op hekpaal Oude Begraafplaats

3. RK-KERKHOF

Typend voor dit kerkhof, ingezegend op 2 oktober 1912, is het priestergraf voor de pastoors Le Jeune

(1921) en Kamerbeek (1989). De eerstgenoemde was de eerste pastoor na de wederoprichting van de parochie in 1912. Centraal op het kruis staat het IHS-christogram voor Iesus (Grieks voor Jezus), ook duidend op 'Iesus Hominum Salvator' (Latijn), 'Jezus Redder der mensen'.

HISTORISCHE VERENIGING
 NIEUWERKERK AAN DEN IJssel

